

Yläkemijoen kylät ry

Aistien luontomatka

HANKKEEN YHTEENVETO

KOKOAMO

Ajatusta enemmän.

Sisältö

11.8.2023

1. Yläkemijoen Aistien luontomatka –hankkeen tausta
2. Käytetyt menetelmät
3. Aistien luontomatka –verkosto
4. Yläkemijoen luontomatkailun visio
5. Viestintä

Hankkeen asiantuntijat:

Hilma Heikkinen ja Katariina Imporanta

Yläkemijoen Aistien luontomatka –hankkeen tausta

Yläkemijoen kylät ry:n Aistien luontomatka –hankkeen tavoitteena oli Kemijoen yläjuoksulla, noin tunnin ajomatkan päässä Rovaniemen keskustasta sijaitsevan Yläkemijoen alueen luontomatkailutoimijoiden yhteistyöverkoston luominen, sidosryhmävuorovaikutuksen vahvistaminen sekä alueen matkailun kehittämisen vision kirkastaminen liittyen luonto-, ruoka-, metsästys- ja kalastusmatkailuun.

Hankkeessa pureuduttiin yhteiskehittämisen keinoin Yläkemijoen alueidentiteettiin ja -imagoon sekä muotoiltiin alueen yhteinen luontomatkailun suunnitelma ja esite alueesta. Hankkeen toteutuksessa mukana olleille tarjottiin työkaluja yhteistyöverkoston ja kumppanuuksien rakentamiseen sekä luonto-, ruoka-, metsästys- ja kalastusmatkailun palvelujen ja tuotteiden kehittämiseen.

Hanke toteutettiin Tennilän, Viirinkylän, Vanttauskosken, Vanttausjärven, Pekkalan, Pirttikosken, Auttin, Pajulammen sekä Juotasniemen kylien toimijoiden kanssa yhteistyössä. Hankkeen kohderyhmänä olivat alueen pienet paikalliset palveluja ja -tuotteita tarjoavat yritykset, luonto-, ruoka-, metsästys- ja kalastusmatkailuyrittäjät, kylien yhdistykset ja muut yhteisöt.

Yläkemijoen kylät ry toteutti hankkeen asiantuntijayhteistyönä Kokoamo Oy:n ja Kaltio Creative Oy:n kanssa.

Käytetyt menetelmät

ALUEEN TOIMIJOIDEN KANSSA YHDESSÄ KEHITTÄEN

Hanke toteutettiin talven ja kevään 2023 aikana kehittämistyöpajoissa ja sparrausjaksoilla.

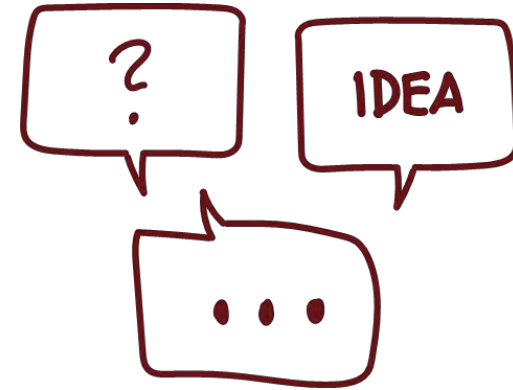
- Työpajat 2 x 3 työpajan sarja
- Sparrausjakso x 2

Työpajatyöskentelyissä tunnistettiin ja nimettiin luontokohteita omakohtaisten luontokokemusten ja elämysten kautta. Lisäksi palvelu-, tuote- ja yritysideoiden suunnittelua ohjasi jaettu tieto matkailun ajankohtaisista trendeistä, ilmiöistä, potentiaalisista asiakkaista sekä strategisista linjauksista. Prosessin aikana alueen vahvuus- ja erottautumistekijöitä rinnastettiin suhteessa lähialueiden matkailubrändeihin sekä Suomen, Lapin ja lähialueiden matkailun tarjontaan, pääviesteihin ja imagoon.

Työpajatyöskentely lisäsi ymmärrystä Yläkemijoen alueidentiteetistä ja -imagosta, vahvisti ylpeyden tunnetta alueesta ja tuotti palvelu-, tuote- ja yritysideoita sekä innovaatioita alueen luonto-, ruoka-, metsästys- ja kalastusmatkailun kehittämiseksi. Työpajojen välissä toteutetut sparrausjaksot tarjosivat prosessissa mukana olleille työkaluja palvelu- ja tuotetestaukseen sekä niiden jatkokehittämiseen.

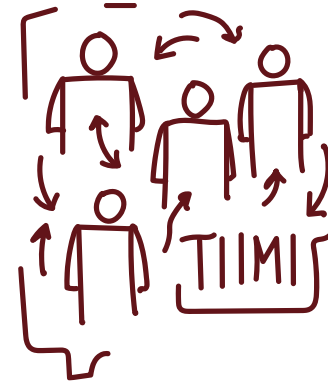
- Osallistujia työpajoihin XX henkilöä
- Osallistujia sparrauksiin 9 eri toimijaa

Työpajoihin liittyvät toimenpiteet olivat alueen toimijoiden ja sidosryhmien kartoittaminen, kontaktointi, mukaan kutsuminen ja sitouttaminen prosessiin. Alueen toimijoiden kontaktoinnista ja mukaan kutsumisesta vastasi paikallinen koordinaattori Minna Uusiautti. Työpajat toteutettiin alueen toimijoiden tiloissa eri puolilla aluetta.

Aistien luontomatka -verkosto

UUSIA YHTEISTYÖAVAUKSIA JA SITOUTUNUTTA TEKEMISTÄ

Aistien luontomatka –hankkeen toteutus kokosi yhteen pieniä paikallisia matkailupalveluja ja –tuotteita tarjoavia yrityksiä ja yhdistyksiä, jotka hyödyntävät toiminnassaan Yläkemijoen luontokohteita ja kulttuuriympäristöä. Yhteistyön ja verkoston rakentumista konkretisoi hankkeen aikana alueen luontokohteista ja palveluista tuotettu esite, johon tuli mukaan 26 eri palveluntarjoajaa ruoka-, majoitus-, elämyspalveluiden sekä vähittäiskaupan, käsityöläisyyden, taiteen ja viihteen aloilta. Erilaisia palveluita tarjoavat yritykset, yksityisyritykset, freelancerit sekä kyläyhdistykset, metsästys- ja kalastusseurat.

Hankkeen aikana esiin nousi myös alueen kolme kesä tapahtumaa:

- Yläkemijoen kylämarkkinat
- Vanttausjärven Muikkufestivaalit
- Veittivaaran Veto –keihäänheittokilpailu.

Tapahtumat ovat osa alueen matkailupalvelutarjontaa, mutta myös yhteistyön tiivistämisen ja verkoston laajentamisen paikka ja mahdollisuus alueen toimijoille. Tapahtumien lisäksi luontomatka-aloitteiden yhteistyö näkyi uusina avauksina palveluiden ja tuotteiden kehittämisessä sekä haluna markkinoida yhdessä.

Luontomatka-aloitteiden lisäksi hankkeen aikana esiin nousi myös muita alueen palveluntarjoajia, kuten kaupat, tarkkauspisteet, käsityöläiset, kulttuuriperinnön välittäjät ja pienviljelijät, joiden palvelutarjonta tukee luontomatka-aloitteiden kehittämistä. Matkailutoimijuus on alueella vielä verrattain pientä ja toimijat pieniä. Jatkon kehittämisen onkin tarpeen tukea alueen toimijoita tuote- ja palvelukehityksessä, yrittäjyydessä ja liiketoimintaosaamisessa, rahoitusten haussa ja verkosto-osaamisessa.

Yläkemijoen luontomatkailun visio

YHTEINEN YMMÄRRYS KESTÄVÄSTÄ KEHITTÄMISESTÄ JA VASTUULLISESTA TOIMINNASTA

Hankkeen aikana alueen luontomatkailun visioksi täsmentyi ”Yläkemijoella aistit avautuvat ja suhde luontoon uudistuu.”. Visio perustuu alueen toimijoiden yhteiseen näkemykseen luontomatkailun kohdentamisesta trendikkäille onnellisuuden ja luontoelämysten etsijöille, yksin tai kaksin matkustaville, kaukaa tuleville ryhmille ja perheille läheltä. Visio kytkeytyy Visit Finlandin ja Lapin matkailustrategioiden mukaiseen näkemykseen luonnosta Suomen tärkeimpänä vetovoimatekijänä.

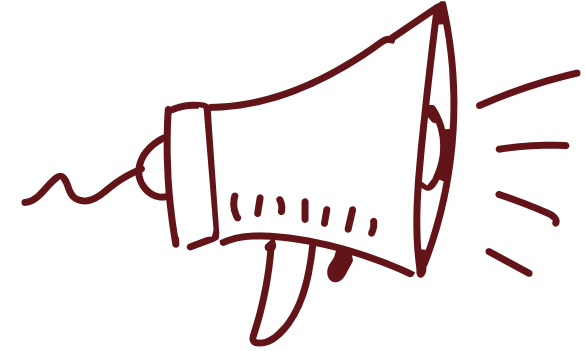
Hankkeen toteutuksessa mukana olleet yritykset, yhdistykset ja muut toimijat tarjoavat palveluitaan pääsääntöisesti pienillä ryhmillä. Heille tärkeää on varmistaa ennen kaikkea kokemuksen yksilöllisyys sekä huolehtia luonnon kantokyvystä.

Työpajatyöskentelyissä osallistujat toivat esiin myös huolensa paikkojen vierailunkestävyydestä. Huolen jakamisen seurauksena syntyi yhteinen päätös markkinoida matkailijoille pelkästään niitä luontokohteita, missä on jo olemassa valmiita reittejä ja muuta palveluinfraa.

Hankkeen toteutus näytti, että Yläkemijoen alueella on hyvät lähtökohdat nousta edelläkävijäksi kestävässä luontomatkailussa. Edelläkävijyys vaatii kuitenkin alueen toimijaverkostolta aktiivista otetta kehittämiseen, sidosryhmävuoropuhelua, kumppanuuksien solmimista sekä Aistien luontomatka -prosessin piirteiden ja prosessissa esiin nousseiden arvojen korostamista jatkossakin. Mahdolliset kehittämiset jatkopolut on esitelty tarkemmin hankkeen aikana tuotetussa luontomatkailusuunnitelmassa.

Viestintä

TUTTUUDEN MERKITYS JA AVOIMUUS

Hankkeen aikaista viestintää ohjasi viestintäsunnitelma, jossa oli tavoitteiden ja toimenpiteiden lisäksi määritelty vastuut ja tehtävien jako.

Hankkeen viestinnässä keskityttiin tiedottamaan niitä tahoja ja toimijoita, joita hankkeen toteutus koskee ja jotka voisivat olla kiinnostuneita hyödyntämään hankkeen tarjoamia mahdollisuuksia. Viestinnän välineet olivat alueen toimijoille tuttuja käytössä olevia ja tehokkaiksi todettuja.

Työpajoihin kutsuttiin osallistujia sähköpostitse, alueelle levitetyiden julisteiden avulla sekä kutsumalla henkilökohtaisesti, mitä työtä toteutti erityisesti alueellinen koordinaattori Minna Uusiautti. Sähköpostilistan ja viestimisen lisäksi hankkeen toteutuksen aikana muodostui ja käyttöön otettiin Aistien luontomatka WhatsApp-ryhmä, jossa ryhmän jäsenet jakoivat ajankohtaista ja kiinnostavaa informaatiota luontomatkailuun liittyen.

Hankkeesta tiedotettiin myös lehdistötiedotteella 24.4.23, mutta sitä ei valitettavasti julkaistu alueen lehdissä. Rovaniemen kaupungin alueelliset palvelut jakoivat tiedotteen kuvineen RoiKylät-sivustolle ja sosiaalisen median kanaviin.

Alueen houkuttelevat luontokohteet ja monipuoliset palveluntarjoajat koottiin yhteiseen esitteeseen, joka julkistettiin Yläkemijoen kylämarkkinoilla 8.7.2023. Esite toteutettiin hankkeessa määritellyille kotimaan kohderyhmille, ja siitä tuotetaan erillisrahoituksella kv-versio. Esite toteutettiin Rovaniemi-brändin visuaalisen ilmeen mukaisesti Rovaniemen kaupungin viestinnän hyväksynnällä. Näin se rakentaa yhteyttä kaupungin ja kyläalueiden viestinnän välille.

Hankkeesta lähetetään myös lehdistötiedote viikolla 33, ja toivotaan, että alueen mediat tarttuvat siihen jutunteossa. Samaan aikaan julkaistaan alueen esite sähköisesti.

Rahoituksen myöntäjälle tietoa hankkeen etenemisestä ja sen päätyttyä viestiä haastateltavista ja myös esite, mistä on tullut rahoittajalta hyvää palautetta.

KOKOAMO

Ajatusta enemmän.

Hilma Heikkinen

+358 50 339 6477

hilma@kokoamo.fi

www.kokoamo.fi

Kokoamo Oy • 3326979-4

VALMENNUKSET | FASILITOINTI | YHTEISÖTOIMINNAN KEHITTÄMINEN | MUUTOKSEN OHJAAMINEN